

Mulighedserklæringen

Ny attest ved sygefravær fra den 5. oktober 2009. Samtidig udgår Lægeerklæring om uarbejdsdygtighed, men der kan fortsat være behov for dokumentation for lovligt fravær.

Fra arbejdsplads til læge

Med baggrund i en ændring i Sygedagpengeloven har Arbejdsmarkedsstyrelsen i samarbejde med arbejdsgiverorganisationerne DA og KL og Lægeforeningens Attestudvalg udarbejdet en ny attest kaldet Mulighedserklæringen. Den nye attest træder i kraft den 5. oktober 2009. Attesten vil helt overvejende blive anvendt af landets praktiserende læger, men den kan principielt blive præsenteret for enhver læge.

Attesten har til formål at bidrage til fastholdelsen af medarbejdere, der aktuelt er sygemeldte, eller som har gentagne sygemeldinger. Udgangspunktet er derfor arbejdspladsens eget forslag til kompenserende ændringer i den sygemeldtes arbejdsforhold. Dette forslag bringer den ansatte med til lægen, der så vurderer, om forslagene er hensigtsmæssige i forhold til den ansattes helbred. Princippet bygger på flere arbejdsfastholdelsesprojekter gennem de seneste år, hvor praktiserende læger har arbejdet med prototyper af attesten.

Funktion, krav og foranstaltninger

Sygedagpengeloven giver arbejdsgiver ret til at indkalde en medarbejder til en sygesamtale. Her gennemgår parterne de begrænsninger i funktionsevnen, der følger af den ansattes helbredsforhold og oplister de arbejdsfunktioner, der påvirkes heraf. Parterne aftaler på det grundlag ændringer i arbejdsforholdene, som kan kompensere for den nedsatte funktionsevne. Der kan fx være tale om omplacering til andre arbejdsfunktioner, ændringer i arbejdets omfang, arbejdsstedets indretning eller arbejdstidens placering. Der anføres samtidig et skøn over varigheden af de aftalte ændringer. Arbejdsgiver eller arbejdsleder og den ansatte underskriver til slut aftalen. De nævnte oplysninger er placeret på attestformularens forside.

Arbejdsgiver og ansat kan undtagelsesvis anmode om at få lægens vurdering alene på grundlag af oplysninger om medarbejderens funktionsnedsættelse og de påvirkede arbejdsfunktioner, dvs. uden at parterne har givet forslag til kompenserende ændringer i arbejdets udførelse. Baggrunden kan være, at ændringer er vanskelige at gennemføre, at parterne er stærkt usikre på, hvilke ændringer der skal til, eller de har svært ved at blive enige. Denne situation gør det naturligvis vanskeligt for lægen at vurdere, om arbejdsforholdene er forsvarlige i forhold til den ansattes helbred, og kommer der ved samtalen med den ansatte ikke tilstrækkelige oplysninger frem, må lægen helt selvfølgelig være forbeholden i sin vurdering.

Lægens vurdering

Mulighedserklæringens bagside er den egentlige lægeattest. Som anført bringer den ansatte formularen med den udfyldte forside frem til lægen, der derved har mulighed for at drøfte sagen og få uddybet oplysningerne i samtalen med patienten. I attestens punkt 7 kan lægen på grundlag af de afgivne oplysninger skønne, (1) at arbejdsforholdene er forsvarlige i forhold til helbredet, (2) at visse kompenserende foranstaltninger endda ikke er helbredsmæssigt påkrævede, (3) at der tværtimod er behov for yderligere kompenserende foranstaltninger, eller (4) at sygefravær er påkrævet. I det sidste tilfælde skal lægen angive, om sygefravær på deltid kan være tilstrækkeligt og tilføje reduktionsgraden. Anføres denne fx som 1/3, betyder det, at den ansatte kan være til stede i 2/3 af arbejdstiden. Hvor lægen finder yderligere foranstaltninger påkrævede eller tilråder fravær, skal vurderingen begrundes i punkt 8. Lægens skøn over varigheden af ændringer eller sygefravær anføres i punkt 9.

Læger formodes ikke at have særligt kendskab til arbejdet på patienternes arbejdspladser, og lægens skøn udøves derfor på grundlag af de oplysninger, der er anført på Mulighedserklæringens forside, og de oplysninger, patienten selv kan supplere med. Lægen kan derfor være i den konkrete situation skønne, at bedømmelsesgrundlaget ikke er tilstrækkeligt. Lægen må da anføre dette i attestens punkt 8 og anmode om yderligere oplysninger fra arbejdspladsen. Hvor lægen i punkt 7 skønner, at der er behov for yderligere ændringer i arbejdet, må skåne-

hensynene præciseres i punkt 8. Det er ikke lægens opgave at anføre, hvilke konkrete ændringer i arbejdet, det skal medføre. Det må arbejdsgiver og ansat aftale og eventuelt bringe frem til lægens fornyede vurdering. Omvendt kan lægen i punkt 7 vurdere, at visse af de foreslåede ændringer i arbejdet ikke har helbreds­mæssig begrundelse. Her må lægen udvise stor agtpå­givenhed i erkendelse af sin begrænsede indsigt i de konkrete arbejdsforhold og konferere vur­deringen nøje med patienten.

Patienten skal have attesten

Lægen udleverer den attesterede Mulighedserklæring til patienten, der selv bringer den tilbage til arbejdspladsen. Lægen bør have kopi i sin journal. Lægen kan opkræve honoraret hos pati­enten mod kvitteret regning. Patienten er berettiget til at få udgiften godtgjort hos arbejds­gi­veren. Alternativt kan lægen fremsende faktura til arbejdsgiver.

Honorar

Mulighedsattesten honoreres for medgået tid. Baggrunden er, at lægens arbejde vil variere i betydelig grad fra ganske enkle problemstillinger med velbeskrevne og hensigtsmæssige æn­dringsforslag til vanskelige, måske sparsomt beskrevne forhold, hvor vurderingen er tidskræ­vende. Der må således forudses variation i honoraret fra sag til sag. Lægeforeningens Attest­udvalg har hos SKAT bedt om en afgørelse af, om attesten er momsbelagt. Den hidtidige Læ­geerklæring om uarbejdsdygtighed var det ikke. Hvis svaret fra SKAT ikke er nået frem, inden attesten er taget i brug, vil Attestudvalget foreslå, at der ikke opkræves moms, indtil svaret foreligger.

Evaluerings

Der er tale om en ny type lægeattest, og udformningen er resultatet af et kompromis mellem forskellige interesser. Der er derfor fornuftigvis aftalt en evaluering efter to års drift, og At­testudvalget vil naturligvis medvirke ved at opsamle lægernes erfaringer med attesten. Indtil videre er Mulighedserklæringen papirbaseret, idet det ikke i øjeblikket er muligt at integrere blanketten i lægens edb-system.

Lægeerklæring om uarbejdsdygtighed udgår

Det følger af den omtalte ændring i Sygedagpengeloven, at Lægeerklæring om uarbejdsdyg­ tighed udgår. Det har for Lægeforeningen været en væsentlig drivkraft til at støtte op omkring arbejdet med udviklingen af den nye attest. Det er Lægeforeningens synspunkt, at sygefravær primært er et anliggende mellem arbejdsgiver og ansat, og de fleste læger vil formentlig være tilfredse med at slippe for involvering i sager, hvor forholdet mellem parterne ikke er præget af den ønskede tillid, hvilket kravet om den lægelige sygemelding dybest set er udtryk for.

Dokumentation for lovligt fravær

Arbejdsgiverne vil fortsat i særlige situationer have behov for, at en ansat kan dokumentere, at et fravær er lovligt, dvs. at det skyldes sygdom. På samme måde er der fortsat i Funktio­ nærloven en bestemmelse om, at arbejdsgiveren kan kræve, at den sygemeldte funktionær efter mindst 14 fraværsdage hos sin egen læge eller fra en speciallæge (hvis arbejdsgiveren forlanger dette) får et skøn over varigheden af den aktuelle sygdom. Her har speciallægen hidtil skullet anvende attesten Lægeerklæring om uarbejdsdygtighed, men det er herefter ikke længere muligt. I sådanne tilfælde må lægerne anvende en fri attest, idet det skal erindres, at der som følge af Helbredsoplysningsloven ikke må videregives diagnoser eller andre sygdoms­ specifikke helbredsoplysninger. Det kan alene attesteres, at fraværet skyldes sygdom, ligesom der anføres et skøn over eventuelt fortsat fravær. Attestudvalget er opmærksom på, om der nu vil ske en stigning i anmodninger om attest for lovligt fravær, som bestemt ikke er hensig­ ten.

Attestudvalget